

Informatívny rámcový obsah vzdelávacieho programu – doplňujúci kurz pre opatrovatel'ky v rozsahu minimálne 180 hodín

Tento vzdelávací program môže absolvovať fyzická osoba, ktorá nespĺňa kvalifikačný predpoklad na vykonávanie pracovnej činnosti pracovníka dlhodobej starostlivosti podľa § 84 ods. 23 v znení účinnom od 1. júla 2026. Kvalifikačný predpoklad na vykonávanie tejto činnosti sa považuje za splnený, ak do 31. 12. 2028 fyzická osoba absolvuje vzdelávanie so zameraním na vybrané výkony ošetrovateľskej starostlivosti súvisiace s dodržiavaním liečebného režimu ustanovené v prílohe č. 7 v rozsahu minimálne 180 hodín. Zároveň táto fyzická osoba musí spĺňať kvalifikačný predpoklad podľa § 84 ods. 8 písm. c) alebo má najmenej úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a absolvovala 220 hodinový akreditovaný kurz opatrovania

☼ Kvalifikačné predpoklady pre záujemkyňu/záujemcu, ktorá/ktorý chce absolvovať vzdelávací program v rozsahu 180 hodín.

Fyzická osoba, ktorá k 30.6.2026 pracuje ako opatrovatel'ka a má ukončené úplné stredné vzdelanie

☼ Profil absolventa vzdelávacieho programu

Absolvent vzdelávacieho programu je kvalifikovaný pre prácu pracovníka v dlhodobej starostlivosti a to prostredníctvom rozšírenia teoretických vedomostí, praktických zručností a absolvovaním praxe v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou (zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, zariadenia opatrovateľskej služby, špecializované zariadenia) a v útulkoch, ak sa v útulku poskytuje aj zdravotná starostlivosť v rozsahu ošetrovateľských výkonov, v zdravotníckych zariadeniach (domov ošetrovateľskej starostlivosti a hospic) a v domácom prostredí prijímateľa sociálnej služby, za predpokladu, že s tým fyzická osoba súhlasí. Po absolvovaní vzdelávacieho programu je pripravený, na základe získanej odbornej spôsobilosti, vykonávať úkony v súlade s prílohou č. 7 zákona o sociálnych službách a to buď **samostatne**, na **základe indikácie** lekára, sestry, pôrodnej asistentky alebo **spolupracovať** pri výkonoch s lekárom, sestrou, pôrodnou asistentkou alebo praktickou sestrou – asistentkou. Vykonávaním týchto výkonov, ide o prepojenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Absolvent ďalej :

- ✓ Dokáže na základe získaných vedomostí zodpovedne pristupovať k prijímateľovi sociálnej služby a zabezpečiť základnú starostlivosť (napr. hygiena, stravovanie, spánok, socializácia) s prihliadnutím na špecifiká jednotlivých ochorení a na vek prijímateľa sociálnej služby a to s cieľom eliminovať riziká ohrozenia jeho života a zdravia.
- ✓ Dokáže zvoliť správny postup pri zabezpečovaní bio – psycho – sociálno – spirituálnych potrieb klienta, vie zabezpečiť bezpečné prostredie a ochranu intimity klienta pri poskytovaní starostlivosti napr. pri hygienickej starostlivosti, pri podávaní stravy, pri vyprázdňovaní, dokáže zabezpečiť hygienu prostredia v súlade s hygienicko – epidemiologickým režimom,
- ✓ Dokáže zmysluplne komunikovať s klientom, s rodinou, komunitou, spolupracovníkmi, dokáže pochopiť požiadavky a na základe toho efektívne vyhodnocovať informácie

- a v prípade potreby ich reprodukovať zodpovednej osobe, dokáže sa podieľať na tvorbe individuálneho plánu a prispieť informáciami, ktoré získal od rodiny, klienta, komunity
- ✓ Dokáže zabezpečiť vybrané úkony súvisiace s dodržiavaním liečebného režimu (príprava a aplikácie liekov per os, do oka, ucha, nosa, konečníka, s. c. injekcií, polohovanie, kontrola hladiny cukru v krvi prostredníctvom glukomeru, podanie stravy per os, perkutánou endoskopickou gastrostomickou sondou, nasogastrickou sondou – ovláda zásady podávania stravy inou, ako per orálnou cestou, výber liekov viazaných na lekársky predpis, zabezpečenie transportu biologického materiálu na vyšetrenie, likvidáciu infekčného materiálu v súlade so zásadami, spolupracuje pri procese výstupného hygienický filtra u klienta, dokáže poskytnúť kardiopulmonálnu resuscitáciu vrátane externého defibrilátora, zabezpečiť starostlivosť o mŕtve telo v súlade s etickými princípmi)
 - ✓ Dokáže efektívne spolupracovať s ostatnými pracovníkmi v rámci poskytovania komplexnej starostlivosti o klienta, pracovať s dostupnou dokumentáciou, podieľať sa na ochrane zdravia a na prevencii ochorení

Vzdelávací program sa delí na tri časti:

1. časť – **teoretická** (môže byť realizovaná prezenčnou formou alebo kombinovanou formou – prezenčná a dištančná). Pri kombinovanej forme musí byť zachovaný pomer 70% prezenčne a 30 % dištančne z celkového počtu hodín v teoretickej časti) – **minimálny počet hodín je 50**

2. časť – **praktická** – prezenčná forma – **minimálny počet hodín je 50**

3. časť – **prax** v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou alebo v útulku, v zdravotníckych zariadeniach alebo v domácnosti občanov, ktorým sa poskytuje opatrovateľská služba a to so súhlasom tejto fyzickej osoby, Tieto fyzické osoby sú odkázané na poskytovanie výkonov v súlade s prílohou č. 7 zákona o sociálnych službách – prezenčná forma – **minimálny počet hodín je 80**

► **Teoretická časť** (nižšie uvedené vzdelávacie okruhy, či už v teoretickej alebo praktickej časti sú iba informatívne, každý žiadateľ vzdelávacieho programu si ich prispôsobuje na účely svojho vzdelávacieho programu. Je potrebné v rámci vzdelávacieho programu sa venovať minimálne tým okruhom, ktoré sú uvedené v informatívnom rámci)

Pracovník dlhodobej starostlivosti – základné vymedzenie pojmu, ukotvenie v legislatíve, splnenie kvalifikačných predpokladov v súlade so zákonom o sociálnych službách, charakteristika a náplň práce, osobnostné predpoklady, zásady bezpečnosti a prevencie úrazov, vymedzenie kompetencií podľa prílohy č. 7 zákona o sociálnych službách

Anatómia a fyziológia ľudského tela – činnosť jednotlivých orgánov, fyziológia a patológia jednotlivých orgánových systémov

Zdravie, choroba, prevencia, dezinfekcia, sterilizácia - prostredia a pomôcok – zabezpečenie hygieny prostredia v súlade s hygienicko – epidemiologickým režimom, dezinfekcia prostredia, pomôcok, kontrola prístrojov a pomôcok na ktoré je pracovník zaškolený, uskladnenie pomôcok, príprava na použitie, predchádzanie nákaze vírusovými a bakteriálnymi pôvodcami, prevencia chorôb, dezinfekcia, sterilizácia

Komunikácia – základné vymedzenie pojmu, rozdelenie komunikácie – verbálna, neverbálna, devalvácia, evalvácia, asertívne techniky a spôsoby správania sa pracovníka dlhodobej starostlivosti voči prijímateľom, kolegom, okoliu, základy deeskalačných techník, dodržiavanie etických princípov pri práci, kľúčový pracovník v sociálnych službách – vymedzenie pojmu, ukotvenie v systéme pri poskytovaní sociálnych služieb

Základy psychohygieny – starostlivosť o duševné zdravie, stres a zvládanie stresových situácií, aktivity pomáhajúce dodržiavať duševnú rovnováhu, chyby pri starostlivosti o duševné zdravie prevencia vyhorenia, budovanie pozitívnych medziľudských vzťahov.

Starostlivosť o osobu v jednotlivých vývinových obdobiach – špecifiká jednotlivých vekových období - **Špecifiká detského veku** – vývojové etapy a socializácia dieťaťa (novorodenec, dojča, batola, predškolský vek, školský vek) – vývin kognitívnych funkcií, telesný a motorický vývin - špecifiká v jednotlivých obdobiach, význam hry, spánok, zásady správnej výživy v jednotkových obdobiach, pitný režim, najčastejšie ochorenia v detskom veku, starostlivosť o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím **Gerontológia, geriatría** – základné vymedzenie pojmu, rozdiel medzi pojmi, pasívne a aktívne starnutie, najčastejšie ochorenia v staršom veku (tráviaci, nervový, kardiovaskulárny systém, endokrinný systém, pohybový systém, vylučovací systém) a starostlivosť o klienta s týmito ochoreniami, biologické prejavy starnutia a staroby

Starostlivosť o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím – špecifiká jednotlivých postihnutí u detí (detská mozgová obrna, poruchy autistického spektra, dieťa s mentálnym postihnutím, dieťa s fyzickým obmedzením,), prispôbenie starostlivosti k jednotlivým postihnutiam)

Mobilita a motorika – základné vymedzenie pojmov, zásady rehabilitácie pri jednotlivých skupinách klientov, zvyšovanie záťaž po úrazoch a náhlych príhodách, pomôcky a používanie kompenzačných pomôcok (návčik presunu na mechanický vozík, používanie chodítka a G aparátu), polohovanie ako prevencia vzniku dekubitov (aktívne, pasívne), polohovanie ako prevencia imobilizačného syndrómu, používanie antidekubitných pomôcok, asistencia pri vstávaní z lôžka, pri líhaní na lôžko

Paliatívna starostlivosť – vymedzenie pojmu, charakteristika paliatívnej starostlivosti, fázy umierania, uspokojovanie bio-psycho-sociálno-spirituálnych potrieb klienta,

Základy prvej pomoci – úlohy a miesto prvej pomoci v neodkladnej zdravotnej starostlivosti, všeobecné zásady poskytovania prvej pomoci, základné život zachraňujúce úkony, poruchy vedomia, poruchy dýchania, záchvatové stavy – febrilné krče, epilepsia, krvácania z rām, šok, zlomeniny, poranenie kĺbov, obsah domácej lekárničky, odhadovanie zdravotných rizík v okolí klienta, predchádzanie zdravotným rizikám, komunikácia s lekárom,

Práca s biologickým materiálom – vymedzenie základných pojmov, druhy biologického materiálu, spôsoby odberu biologického materiálu, transport biologického materiálu

Právne úpravy zaoberajúce sa problematikou poskytovania sociálnych služieb, inšpekcie v sociálnych veciach a poskytovania kompenzačných príspevkov ťažkého zdravotného postihnutia – zákon č. 448/2008 Z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (je potrebné poznať princíp fungovania a poskytovania sociálnych služieb, vedieť odborné činnosti, formy a druhy sociálnej služby, poznať princíp tvorby individuálneho plánu), zákon č. 376/2024o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach

a o zmene a doplnení niektorých zákonov s dôrazom na dodržiavanie štandardov kvality pri poskytovaní sociálnych služieb s dôrazom na poskytovanie sociálnych služieb s prihliadnutím na dodržiavanie ľudských práv – ľudskoprávny rozmer pri poskytovaní služby, zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon 578/2008 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon 580/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov

► Praktická časť

Starostlivosť o lôžko – posteľné prádlo – základné vybavenie lôžka, výmena posteľného prádla s klientom a výmena posteľného prádla bez klienta, hygienické požiadavky pri manipulácii s prádlom dezinfekcia lôžka, manipulácia s čistou a použitou bielizňou, prídavné zariadenia lôžka – antidekubitné pomôcky, pomôcky na zaistenie bezpečnosti klienta, na zlepšenie pohyblivosti klienta.

Hygienická starostlivosť – starostlivosť o ležiaceho klienta – v sprche, na lôžku klienta, umývanie vlasov – spôsob, pomôcky, starostlivosť o dutinu ústnu, starostlivosť o nechty na rukách a na nohách, nanášanie krémov, mastí

Meranie fyziologických funkcií – praktické precvičovanie merania telesnej teploty, krvného tlaku, pulzu, dychu, zápis do dokumentácie, rozpoznanie patologických parametrov,

Vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva – sprievod na toaletu, pomoc pri vyzliekaní, obliekaní, hygienická starostlivosť po vyprázdnení, výmena inkontinenčnej pomôcky, podanie podložnej misy, močovej fľaše s následnou dezinfekciou pomôcok, výmena a vyprázdňovanie močového vrečka, zaznamenávanie hodnôt, odchýlky od fyziologického vyprázdňovania moču a stolice

Používanie pomôcok na zlepšenie mobility – G aparát, chodítka, zdvihák pre imobilných, stropné zdviháky, barle, minibicykel, mechanický vozík,

Predchádzanie vzniku preležanín – polohovanie, pomôcky na prevenciu preležanín, práca s pomôckami a ich údržba, uskladňovanie pomôcok, alternatívne riešenia antidekubitných pomôcok

Poskytovanie prvej pomoci – praktický nácvik kardiopulmonálnej resuscitácie, reťaz života, laická prvá pomoc pri popáleninách, zlomeninách (nácvik fixácie s provizórnymi pomôckami), odreninách, bezvedomí, krvácaní z rán, pri dusení – techniky pre vypudenie cudzieho telesa z dýchacích ciest

Práca s biologickým materiálom – rozdelenie biologického materiálu, správne uskladnenie, odnos do laboratória, správne spracovanie a likvidácia biologického materiálu

► Prax

Prax sa vykonáva v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou (zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, zariadenia opatrovateľskej služby, špecializované zariadenia) a v útulkoch (za predpokladu, ak sa v útulku poskytuje aj zdravotná starostlivosť v rozsahu ošetrovateľských výkonov), v zdravotníckych zariadeniach a v domácom prostredí prijímateľa sociálnej služby. Vo všetkých vyššie uvedených druhoch zariadení a v domácom prostredí sa môže prax vykonávať za predpokladu, že je fyzická osoba odkázaná na rozsah úkonov v prílohe č. 4 a prílohe č. 7.

Ide o pretavenie získaných teoretických vedomostí a praktických zručností, ktoré získal frekventant vzdelávacieho programu počas trvania teoretickej a praktickej časti vzdelávacieho programu do praxe, t. z. pri lôžku prijímateľa sociálnej služby alebo pacienta.